

obrnemo, nam ne bo naše pravice odrekla, ona bo pa tako tudi izvedela, kako malo se taci ljudje za njene določbe izmenijo, kedar gredo na znanje slov. jezika.

Prisla jim bo sama tako ležje do živega in nam bo pa pripomogla do pravice — tje, da bomo, kar nam bo gosposka naredila, tudi zastopili, ne da bi še le iskali človeka, ki nam bi tisto razvozlal. Tega ne bo treba, če nam bodo vse gosposke slovenski dopisovale, in tako se bomo ovarovali stroškov, ki jih ni treba, večkrat pa tudi škode, ki že nastane samo iz tega, ker je pismo ali pogodba nemška in zato nerazumljiva.

Kako naj pripravljajo stariši otroke za šolo.

(Slovenskim starišem v pouku.)

Vstop otroka v šolo je njegova prva stopinja v javno življenje. Treba je tedaj, da se majhen otrok za ta vstop vže prej dobro pripravi.

Slavni slovanski odgojevalec Komensky pravi v svoji knjigi „Materinska šola“, da ravnajo tisti stariši zelo neumno, ki svojega otroka k učitelju v šolo pripeljejo, kakor tele k mesarju ali pa ovco h čedi, ter ga potem prepustijo učitelju, naj se bavi z njim, kakor se hoče. Ko bi stariši le nekoliko bolje pomislili, na kako imeniten kraj bodo svojega otroka peljali in kako važen je vstop otroka v šolo, gotovo bi svoje otroke boljše za šolo pripravljali, kakor se žalibog to sedaj godi.

„Le čakaj, skoraj pride čas, ko bodeš moral v šolo, tam te bodo uže školnik!“ ali pa „o, da bi vendar enkrat uže začel v šolo hoditi, tam te bodo uže ukrotili, ti paglavec ničvreden!“ Take in jednake besede slišiš pogosto iz ust neprevidnih starišev. In kaj hočejo stariši s temi žugajočimi besedami? Nič drugega, nego razposajenega in svojeglavnega otroka hočejo nekoliko postrašiti, da bi bil potem pridnejši in pokornejši. A kaj povzročijo te besede? Ali morebiti nevbogljiiv otrok sedaj vboga? Ne vem. Pač pa se začne sedaj šole in učitelja bati, kajti vsled stariševih besed predstavlja si otrok šolo kot najhujši pekel in učitelja kot največega trinoga, kateri v šoli drugo ne dela, kot otroka pretepava. Ni čuda torej, da se podá toliko otrok jokaje prvokrat v šolo, saj si vbogo sirotljje predstavlja šolo strašnejšo, kakor je temna ječa človeku, ki so ga va-njo po nedolžnem obsodili.

In kdo je kriv, da preteče prej mnogo časa, kakor se otrok šole in učitelja privadi? Kdo drugi, nego stariši s svojim nepremišljenim pretenjem in grózenjem.

Prva naloga starišev je tedaj, da vcepijo v otročja mlada srca veselje do šole, kajti, če otroci ne bodo imeli veselja do šole, bo tudi učiteljevo delovanje v šoli brez uspeha. Če pa

hočejo stariši, da bodo njih otroci veselje do šole dobili, morajo o šoli in učitelju vedno lepo in spoštljivo govoriti. posebno pa, ko se bliža čas, da pojdejo otroci v šolo. Stariši naj otrokom pripovedujejo, kako veselo je v šoli, da pridejo tam med druge otroke, da se bodo vsi vkup lepo učili in kako veselo in lahko se je učiti. In učitelj! kako prijazen gospod so to: vsacemu radi povedo in pokažejo, če česa ne zna; seveda malopridne in nevbogljiive otroke tudi pokregajo in kaznujejo, a ti si to zaslužijo. Pridnih otrok pa ne kregajo in ne kaznujejo, te imajo zelo radi. „Kaj ne, Tonček, ti bodeš rad v šolo hodil? No, seveda, pa te bodo tudi g. učitelj radi imeli.“ Tako se govori z otroki o šoli, a ne jih strašiti z brezovico, katera je tako dolga, da segne ž njo učitelj do zadnje klopi.

Otroku se naj obljubi, da dobi, ko pojde v šolo, novo obleko, lepo torbico, novo knjigo, tablico in kamenček. Teh stvari pa stariši otroku ne smejo dati takoj, ko je kupijo; dobro je kupljene stvari otroku samo pokazati in potem zopet shraniti. (Konec prih.)

Gospodarske stvari.

Nekaj potrebnih jesenskih opravil za sadje-rejca na sadunosnih drevesih.

(Konec.)

Kakor vsaka druga rastlina, ki se seje ali sadi, ravno tako potrebuje tudi sadunosno drevo nekake pognojitve. Gnoj zdravemu drevju izvrstno pomaga. Če se pa drevesom, ki so bila po mrazu poškodovana, pognoji, je vspah pa včasih slab in malo vreden. Drevo dobiva v prihodnjem letu žolto listje in pogine, ne pa da bi se okrepilo in ozdravelo. Če drevo nima močnih vej in zdravega listja, ki bi sprejeto gnojilo moglo s pridom podelati, tako je vspah pogosto negotov. Še, če se je drevo pomladilo in krepkih lenih mladik pogovalo, mu bode pognojitev veliko koristila in drevo bode veliko sada nastavilo. Najbolj primerno je tedaj drevesom, ki dobro rodijo, meseca julija, avgusta ali septembra s tekočim gnojem pognojiti, da se drevesom hranivne snovi, ki so se v sad porabile, nadomestijo. Bolehna drevesa gre pa jeseni ali po zimi pomladiti in jim potem še le po leti pognojiti. Najboljša gnojila za sadunosna drevesa so: v prvi vrsti perutninski gnoj, kri in scavnica živalska, ki se morata pa, predno se z njima gnoji, z dvema ali tremi deli vode pomešati in tako stanjšati, sicer bi bilo to gnojilo presilno. Od rastlinskih gnojil so saje, paga, slad, lesno drobinje, listje, mešani gnoj iz plevela i. t. d. vse hvale vredna. Vendar pa najbolj kaže, da se vse te imenovane snovi prej na kup znosijo, dobro predelajo, večkrat z gnojnico poskropijo in potem še le